Zdravica k významnému životnému jubileu člena – korešpondenta SAV RNDr. Ota Fusána, DrSc.

Greetings to significant life jubilee of RNDr. Oto Fusán, DrSc.

Jubilant sa narodil 30. marca 1922 v Dolnej Tureckej (obec Staré Hory). Po piatich rokoch ľudovej školy, ktorú vychodil v rodisku, študoval na štátnom reálnom gymnáziu v Banskej Bystrici. Po maturite v roku 1941 sa zapísal na Prírodovedeckú fakultu Slovenskej univerzity v Bratislave, kde sa venoval štúdiu prírodopisu a zemepisu. Už v roku 1945 sa stal pomocným asistentom vynikajúceho vedca profesora D. Andrusova v Geologicko-paleontologickom ústave PFUK, v r. 1947 jeho riadnym asistentom. Láska k prírode a náklonnosť k baníctvu, ovplyvnená rodným krajom a zdedená po otcovi-baníkovi, rozhodli, že posledné roky štúdia venoval hlavne geológii. Vysokoškolské štúdium ukončil v roku 1947. Po vypracovaní rigoróznej práce Geológia západného okolia Rožňavy a po jej obhájení získal v roku 1948 titul RNDr.. V tom istom roku nastúpil do služieb Geologického ústavu D. Štúra.

Začiatok odbornej kariéry O. Fusána, rovnako ako celej jeho generácie, bol spätý s bezprostrednými potrebami praxe, ako ich diktovali povojnové časy. Pracoval v odbore inžinierskej geológie najmä pre vodné diela na Orave, Váhu a Hornáde, železničné stavby a v ložiskovej geológii. Od roku 1952 bol vedúcim oddelenia paleozoika. Od roku 1951 až do roku 1959 sa venoval Spišsko-gemerskému rudohoriu, priľahlej Čiernej hore a čiastočne Branisku. Geológovia, ktorí dôverne poznajú zložitú geologickú problematiku týchto horstiev, oceňujú priekopnícku prácu O. Fusána o litostratigrafii paleozoika i mezozoika, jeho postuláty o stavbe a tektogenéze. Oceniteľné sú aj geologické mapy, z ktorých geologická mapa Spišsko-gemerského rudohoria v mierke 1 : 100 000 bola prvou publikovanou mapou celého rudohoria. Vďaka bohatým skúsenostiam z regionálnej geológie vymenovali v roku 1959 O. Fusána za hlavného redaktora geologických generálnych máp ČSSR 1 : 200 000 pre územie Slovenska. Toto kolektívne dielo československých geológov bolo po ukončení vyznamenané Radom republiky. Po skončení tejto práce bol hlavným redaktorom slovenskej časti geologickej mapy ČSSR 1 : 1 000 000, pričom bol redaktorom listu Vysoké Tatry, Rimavská Sobota, Zvolen a Trebišov. Kandidátsku dizertačnú prácu obhájil v roku 1962. V rokoch 1964 – 1968 bol vedúcim odboru regionálneho výskumu v ústave. Od roku 1965 sa O. Fusán zameral najmä na výskum geologickej stavby podložia terciérnych sedimentov. Sústredil sa najmä na oblasť stredoslovenských neovulkanitov, a to v súvislosti s prognózami nerastných surovín viažucich sa na podložie produktov vulkanických aparátov. S kolektívom geológov a geofyzikov podal prvý obraz o morfoštruktúrach a stavbe podložia neovulkanitov a postupne ho rozšíril na Podunajskú, Juhoslovenskú a Východoslovenskú nížinu. Túto tematiku spracoval v dizertačnej práci, za ktorú dostal v roku 1970 hodnosť doktora vied. V polovici roka 1968 sa stal námestníkom riaditeľa a po odchode prof. dr. M. Kuthana bol vo februári 1969 vymenovaný za riaditeľa Geologického ústavu D. Štúra. Túto funkciu zastával do r. 1976, keď ho vystriedal Dr. J. Gašparík.

Dyvaly riaditeľ GÚDŠ prvý nositeľ Ceny Dionýza Štúra O. Fusán počas slávnostného prednášku (Foto: L. Martinský)

V poslednej dekáde aktívnej činnosti sa venoval hlbinnej a blokovej stavbe Západných Karpát. Výsledky svojich výskumov zverejnil O. Fusán vo vyše 60 publikáciách zameraných najmä na litostratigrafiu, tektoniku a tektogenézu vnútorných Západných Karpát, z ktorých k najvýznamnejším patria *Outline of the Structure of West Carpathians* (1973, ako spoluautor s D. Andrusovom a J. Bystrickým) a *Tektonická mapa podložia terciéru vnútorných Západných Karpát* (1987, spolu s J. Plančárom, J. Ibrmajerom). Záslužná je aj jeho popularizačná práca, v rámci ktorej poznatky o geológii Slovenska pretlmočil do reči zrozumiteľnej širokej verejnosti v diele Slovensko II – Príroda.

Od oslobodenia, keď sa na širokej základni začala budovať geologická služba na Slovensku, sa aktívne a účinne zapojil prakticky do všetkých organizačných činností, ktorými geológia u nás prešla. V Geologickom ústave D. Štúra prešiel cez všetky stupne hierarchie, od radového pracovníka cez vedúceho oddelenia a výskumu až po riaditeľa ústavu (1969 – 1976). Vykonával mnohé funkcie v národných aj celoštátnych orgánoch, vo vedeckých, edičných a redakčných radách. V rokoch 1964 až 1966 bol tajomníkom československého výboru Karpatsko-balkánskej geologickej asociácie a v rokoch 1973 až 1977 bol jej prezidentom. Bol predsedom Československého národného geologického komitétu a predsedom Problémovej komisie IX. mnohostrannej spolupráce akadémií socialistických štátov. Bol dlhoročným aktívnym členom Slovenskej geologickej spoločnosti a od roku 1978 do roku 1981 bol predsedom jej ústredného výboru. Popri výskumnej a organizátorskej práci sa venoval aj výchove odborných kádrov. Počas svojho pôsobenia v ústave bol členom rôznych odborných a vedeckých komisií a inštitúcií. V rokoch 1956 až 1960 prednášal na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského historickú geológiu, viedol študentov pri diplomových prácach, bol školiteľom ašpirantov z geológie, predsedom komisie pre obhajobu kandidátskych dizertačných prác a členom komisie pre obhajobu doktorských prác.

Za vedeckú a organizačnú prácu jubilanta poctili radom vyznamenaní, ako napr. Najlepší pracovník geologickej služby (1960), Rad červenej zástavy práce (1968), Vyznamenanie za zásluhy o výstavbu (1970), Čestná plaketa D. Štúra za zásluhy v prírodných vedách SAV (1977), Pamätná medaila k 30. výročiu SNP. Ako popredný slovenský vedec bol v roku 1977 zvolený za člena-korešpondenta SAV. Do zaslúženého dôchodku odišiel v r. 1987. Pri príležitosti 70. výročia založenia ŠGÚDŠ v r. 2010 mu ako prvému bola odovzdaná Cena Dionýza Štúra za celoživotné dielo a prínos pre rozvoj ústavu.

K významnému životnému jubileu 90 rokov želáme jubilantovi veľa krásnych chvíľ v kruhu rodiny a pevné zdravie.

Adriena Zlinská